

Sygn. akt I ACa 46/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Danuta Jezierska (spr.)
Sędziowie:	SSA Edyta Buczkowska-Żuk SSA Dariusz Rostał
Protokolant:	sekr.sądowy Magdalena Gołtsche

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2014 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa W. M.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o stwierdzenie nieważności uchwał ewentualnie o uchylenie uchwał

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 13 listopada 2013 r., sygn. akt VIII GC 384/12

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 345,82 zł (trzysta czterdzieści pięć złotych osiemdziesiąt dwa grosze) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Dariusz Rostał Danuta Jezierska Edyta Buczkowska-Żuk

Sygn. akt I ACa 46/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie z powództwa W. M. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. stwierdził nieważność uchwał nr (...) nr (...), nr (...), nr (...) nr(...), nr (...), nr (...) podjętych na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w dniu 19 października 2012 r. i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 14 743,26 zł tytułem kosztów procesu.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że wspólnikami (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. są H. S., posiadający 51 % udziałów, powód W. M. posiadający 47% udziałów oraz E. K. posiadająca 2% udziałów. W

dniu 19 października 2012 r. w siedzibie pozwanej odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki. Na zgromadzeniu stawili się wszyscy wspólnicy. Powód na zgromadzeniu reprezentowany był przez pełnomocnika R. K.. Pełnomocnictwo to obejmowało upoważnienie do uczestniczenia w imieniu powoda w zgromadzeniu, swobodnego wykonywania głosu na zgromadzeniu, w granicach jakie pełnomocnik uzna za stosowne dla ochrony interesów mocodawcy. Przed rozpoczęciem obrad głos zabrał radca prawny R. B., który poinformował, że dokonał analizy postanowienia Sądu Rejonowego w Ślubicach z dnia 19 lutego 2007 r. i jego zdaniem z uwagi na zajęcie udziałów W. M. nie przysługują także prawa korporacyjne w tym także prawo głosu na zgromadzeniu. Na przewodniczącego zgromadzenia wybrano H. S., który stwierdził, że na zgromadzeniu wspólników reprezentowane jest 100 % kapitału zakładowego z zastrzeżeniem, że w głosowaniach uczestniczą dwaj udziałowcy tzn. E. K. i H. S.. W głosowaniach nie będzie uczestniczył pełnomocnik W. R. K.. Za przedstawionym porządkiem obrad głosował H. S. 51 udziałami, E. K. 2 udziałami. R. K. nie wziął udziału w głosowaniu.

Na zgromadzeniu tym podjęto uchwałę nr (...), że dotychczasowy kapitał zakładowy spółki w wysokości 50.000 zł podzielonych na 100 równych i niepodzielnych udziałów po 500 zł każdy udział podwyższono do kwoty 100.000 zł poprzez podwyższenie wartości nominalnej istniejących udziałów z kwoty 500 zł do kwoty 1000 zł za każdy udział i podwyższenie kapitału miało nastąpić poprzez wpłaty kwot na podwyższenie wartości udziałów w gotówce na rachunek bankowy spółki przez każdego ze wspólników w terminie do 31 grudnia 2012 r. Za uchwałą głosowało H. S. 51 % udziałów i E. K. 2 % udziałów. R. K. – pełnomocnik powoda stwierdził, iż jest przeciwny podjęciu uchwały i zgłosił sprzeciw do protokołu – sprzeciw został odnotowany. Przewodniczący stwierdził, że w głosowaniu wzięły udział 53 udziałami i 53% udziałów było za przyjęciem uchwały.

Uchwałą nr (...) zmieniono dotychczasową treść § 8 umowy spółki nadając mu brzmienie: „§ 8 Kapitał zakładowy spółki wynosi 100.000 zł i dzieli się na 100 równych i niepodzielnych udziałów po 1000 zł każdy udział”. Za uchwałą głosował H. S. 51% udziałów i E. K. 2% udziałów. Przeciw głosował R. K. – pełnomocnik powoda. Zgłosił sprzeciw do z protokołu. Sprzeciw został zaprotokołowany. Przewodniczący stwierdził, że uchwała została podjęta jednogłośnie. Uchwałą nr (...) zmieniono § 17 ust. 2 umowy spółki i otrzymał on brzmienie: „Zgromadzenie Wspólników może przeznaczać zysk netto Spółki do wysokości łącznie 80% na zasilenie funduszy wskazanych w ust. 1 z wyłączeniem prawa Wspólników do dywidendy z tej części zysku”. Za uchwałą głosował H. S. 51% udziałów i E. K. 2% udziałów. Przeciw głosował R. K. – pełnomocnik powoda. Zgłosił sprzeciw do z protokołu. Sprzeciw został zaprotokołowany. Przewodniczący stwierdził, że uchwała została podjęta jednogłośnie. Uchwałą nr (...) zmieniono umowę spółki w ten sposób, że w paragrafie 6 umowy spółki po punkcie 74 dodano punkt 75 w brzmieniu: „75. Pozostałe pośrednictwo pieniężne – symbol(...)”. Za uchwałą głosował H. S. 51% udziałów i E. K. 2% udziałów. Przeciw głosował R. K. – pełnomocnik powoda. Zgłosił sprzeciw do z protokołu. Sprzeciw został zaprotokołowany. Przewodniczący stwierdził, że uchwała została podjęta jednogłośnie. Uchwałą nr (...) zatwierdzono firmę Kancelaria (...) Sp. z o.o. (...)-(...) C. ul. (...), posiadającą uprawnienia audytora do przeprowadzenia badania i oceny sprawozdania finansowego spółki (...). Za uchwałą głosował H. S. 51% udziałów i E. K. 2% udziałów. Pełnomocnik powoda R. K. wstrzymał się od głosowania.

Uchwałą nr (...) obniżono wynagrodzenie dla Prezesa – członka zarządu spółki za udział w posiedzeniach zarządu o 15 % tj. do kwoty 15.725 zł w stosunku miesięcznym”. Za uchwałą głosował H. S. 51% udziałów i E. K. 2% udziałów. Przeciw głosował R. K. – pełnomocnik powoda. Zgłosił sprzeciw do z protokołu. Sprzeciw został zaprotokołowany. Przewodniczący stwierdził, że uchwała została podjęta jednogłośnie. Uchwałą nr (...) obniżono wynagrodzenie dla Wiceprezesa – członka zarządu spółki za udział w posiedzeniach zarządu o 15 % tj. do kwoty 13.600 zł w stosunku miesięcznym”. Za uchwałą głosował H. S. 51% udziałów i E. K. 2% udziałów. Przeciw głosował R. K. – pełnomocnik powoda. Zgłosił sprzeciw do protokołu. Sprzeciw został zaprotokołowany. Przewodniczący stwierdził, że uchwała została podjęta jednogłośnie.

Postanowieniem z dnia 19 lutego 2007 r. Sąd Rejonowy w Ślubicach II Wydział Karny, sygnatura akt II K 490/06 8/05, w sprawie W. M. i innych z wniosku pełnomocnika pokrzywdzonego na podstawie art. 291 § 1 k.p.k. i art. 293 § 1 k.p.k. zabezpieczył na mieniu oskarżonego W. M. wykonanie naprawienia szkody poprzez zajęcie 47 udziałów w spółce (...) i praw majątkowych wynikających z tych udziałów oraz zgłosił fakt zabezpieczenia do Krajowego Rejestru Sądowego.

Wyrokiem z dnia 6 czerwca 2013 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie I ACa 234/13 o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników ewentualnie o jej uchylenie oddalił apelację pozwanej spółki (...) od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie VIII GC 324/11. W uzasadnieniu Sąd ten wskazał, że wspólnik ma nieograniczone prawo wykonywania uprawnień korporacyjnych z zajętych udziałów dopóty, dopóki nie zostanie ustanowiony zarządca, o którym mowa w art. 910² § 2 k.p.c., a legitymacja do wykonywania tych praw nie przysługuje wierzycielowi.

Sąd Okręgowy mając na uwadze takie ustalenia uznał powództwo o stwierdzenie nieważności siedmiu uchwał zapadłych na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników pozwanej spółki w dniu 19 października 2012 r. jako żądanie główne za zasadne.

Sąd wskazał, że zgodnie z treścią art. 252 § 1 k.s.h. osobom lub organom spółki, wymienionym w art. 250 k.s.h., przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą i wskazał, komu takie prawo zgodnie z art. 250 k.s.h. prawo przysługuje. Podkreślił, że w sprawie nie było sporu co do tego, iż zachodzą przesłanki uzasadniające legitymację czynną powoda do wytoczenia powództwa, jak i że pozew został wniesiony w terminie określonym w art. 252 § 2 k.s.h. Sąd dokonał analizy przepisu art. 252 k.s.h. i wskazał, że nie budzi wątpliwości, iż powód (działający przez pełnomocnika R. K.) uczestnicząc w zgromadzeniu nie został dopuszczony do udziału w poszczególnych głosowaniach nad uchwałami zapadłymi na tym zgromadzeniu wspólników, gdyż pozwana Spółka stała na stanowisku, że powodowi nie przysługują prawa korporacyjne wynikające z posiadania udziałów w spółce, w tym prawo głosu bowiem postanowieniem z dnia 19 lutego 2007 r. Sąd Rejonowy w Słubicach na podstawie art. 291 § 1 k.p.k. i 293 § 1 k.p.k. zabezpieczył na mieniu powoda wykonanie obowiązku naprawienia szkody poprzez zajęcie 47 udziałów i praw wynikających z tych udziałów, co prowadziło do wniosku, że powód może uczestniczyć w zgromadzeniu wspólników, zabierać głos w dyskusji natomiast nie może brać udziału w głosowaniu. Sąd wskazał, że prawo podmiotowe wspólnika wynikające ze stosunku uczestnictwa w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością jest niewątpliwie ze względu na swe bezpośrednie uwarunkowanie interesami ekonomicznymi wspólnika prawem majątkowym, z wszelkimi tego konsekwencjami. W ramach uprawnień udziałowych dokonuje się podziału na uprawnienia o charakterze czysto majątkowym i korporacyjnym (organizacyjnym). Do uprawnień korporacyjnych zalicza się przede wszystkim prawo do uczestnictwa i głosowania podczas zgromadzenia wspólników (art. 242 i następane k.s.h.), a także uprawnienie do kontroli działalności spółki przez przeglądanie ksiąg i dokumentów spółki, sporządzenie bilansu dla swego użytku lub żądanie wyjaśnień od zarządu (art. 212 k.s.h., art. 205 k.s.h.). Wszystkie uprawnienia częściowe składają się na prawo podmiotowe wspólnika stanowiąc ogół praw i obowiązków. Żadne z tych praw nie może być przeniesione na inną osobę nie będącą wspólnikiem. Rozporządzać można jedynie udziałem. Oddzielnie natomiast, tj. bez zbycia udziału, mogą być przeniesione przez wspólnika uprawnienia będące niejako pochodną udziału – np. roszczenie o wypłatę dywidendy zarówno już powstałe, jak i przyszłe (tylko uprawnienia majątkowe – należące do wskazanej wyżej pierwszej grupy).

Sąd podkreślił, że rozpatrzenie skutków zajęcia udziału, w szczególności w zakresie kwestii uprawnień wspólnika z zajętego udziału, wymaga odniesienia się do przepisów dotyczących egzekucji z praw majątkowych tj. art. 909 – 912 k.p.c. Przepisy tego działu zawierają w szczególności postanowienia, zgodnie z którymi z mocy zajęcia wierzyciel może wykonywać wszelkie uprawnienia majątkowe dłużnika wynikające z zajętego prawa, które są niezbędne do zaspokojenia wierzyciela w drodze egzekucji, może również podejmować wszelkie działania, które są niezbędne do zachowania prawa (art. 910² k.p.c.), zajmując udział wspólnika w spółce handlowej albo prawa wspólnika z tytułu udziału w takiej spółce, którymi wspólnikowi wolno rozporządzać, jak również prawa majątkowe akcjonariusza, komornik powiadomi o zajęciu spółkę oraz zgłosi ten fakt sądowi rejestrowemu (art. 911³ k.p.c.), zajęcie prawa obejmuje również wszelkie wierzytelności i roszczenia przysługujące dłużnikowi z tytułu zajętego prawa, nawet jeżeli powstały po zajęciu (art. 911⁴ k.p.c.) oraz zaspokojenie wierzyciela z zajętego prawa następuje z dochodu, jeżeli zajęte prawo przynosi dochód, albo z realizacji lub sprzedaży prawa (art. 911⁶ § 1 k.p.c.). W wyniku zajęcia dłużnik traci wszystkie prawa majątkowe związane z udziałami, prawa te nabywa z kolei wierzyciel

egzekwujący. Natomiast zajęcie udziałów nie narusza uprawnień dłużnika do jego świadczeń należnych mu od spółki, jak wynagrodzenie, lub innych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych wynikających z umowy spółki. Zajęcie nie ma też wpływu na wzajemne stosunki między współnikiem a spółką, nie pozbawia dłużnika uprawnień ze sfery korporacyjnej i organizacyjnej w stosunku do spółki tj. uczestniczenia w walnym zgromadzeniu, prawa głosu na walnym zgromadzeniu, biernego i czynnego prawa wyborczego, prawa przeglądania ksiąg, żądania wyjaśnień od zarządu, a zatem uprawnień wynikających ze stosunku członkostwa w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Wszystkie one pozostają nadal jego uprawnieniami, chociaż niektórych z nich nie wykonuje ze względu na cel zajęcia udziałów, a czyni to wierzyciel. Zajęcie udziałów dłużnika w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością rozciągające się również na wynikające z zajętych udziałów roszczenia ma na celu zaspokojenie bądź zabezpieczenie (w przypadku zajęcia w trybie przepisów o zabezpieczeniu roszczeń) należności wierzyciela z dochodów przynoszonych przez zajęte udziały. Wobec tego wierzyciel musi mieć możliwość wykonywania tych uprawnień przysługujących dłużnikowi, których realizacja prowadzi do zaspokojenia należności wierzyciela. Dla osiągnięcia tego celu nieodzowna jest utrata przez dłużnika możliwości rozporządzenia swymi udziałami oraz wynikającymi z nich roszczeniami, a także niemożność odebrania przez dłużnika świadczeń, na które opiewają te roszczenia. Możliwość natomiast wykonywania przez wierzyciela uprawnień korporacyjnych współnika nie jest nieodzowna do zaspokojenia wierzyciela w opisany wyżej sposób. Nieuprawnione jest zatem twierdzenie, że „zajęcie 47 udziałów i praw z nich wynikających” nie jest w żaden sposób ograniczone do określonych sposobów i ma charakter generalny, obejmując zarówno uprawnienia majątkowe jak i korporacyjne. Co do zasady z mocy samego zajęcia wszelkie uprawnienia majątkowe wierzyciel może wykonywać, jednakże dodatkowo pod warunkiem, że są one niezbędne do zaspokojenia wierzyciela. Dodatkowo wierzyciel może podejmować wszelkie działania niezbędne do zachowania prawa. Dopiero jeśli zachodzi potrzeba realizacji innych uprawnień, w tym korporacyjnych, należy zwrócić się do sądu z wnioskiem o ustanowienie zarządu (art. 910² § 2 k.p.c.). Od momentu objęcia zarządu zarządca jest uprawniony do wykonywania w zastępstwie dłużnika wszelkich uprawnień korporacyjnych. Wspólnik ma nieograniczone prawo wykonywania uprawnień korporacyjnych z zajętych udziałów dopóty, dopóki nie zostanie ustanowiony zarządca, o którym mowa w art. 910² § 2 k.p.c.. Legitymacja do wykonywania tych praw nie przysługuje wierzycielowi ponieważ zakres jego uprawnień precyzyjnie definiuje – nie podlegająca wykładni rozszerzającej – norma art. 910² § 1 k.p.c. Brak jest przy tym regulacji pozytywnej, która stanowiłaby asumpt do wnioskowania, że skutkiem zajęcia udziałów jest zawieszenie ex lege prawa wykonywania związanych z tymi udziałami uprawnień niemajątkowych. Brak bowiem jurydycznych podstaw prawnych dla uznania, że zakres kompetencji wierzyciela do wykonywania praw dłużnika ulega rozszerzeniu na prawa niemajątkowe, które ucieleśnia udział.

Tym samym, zdaniem Sądu Okręgowego, obecne regulacje kodeksu postępowania cywilnego i kodeksu spółek handlowych wykluczają możliwość wykonywania przez wierzyciela z mocy egzekucyjnego zajęcia udziałów uprawnień określanych tradycyjnie mianem praw organizacyjnych, korporacyjnych, osobistych lub niemajątkowych, w tym w szczególności uprawnień do uczestniczenia w zgromadzeniu współników i głosowania nad uchwałami. Zajęcie udziału wprowadza modyfikację pozycji prawnej udziałowca jednakże nie odbiera mu statusu współnika, na którym ciąży obowiązek określonego zaniechania polegającego na nieodbieraniu świadczeń, niezbywaniu udziału. Niemniej jednak samo zajęcie udziałów (czy to celem egzekucji, czy zabezpieczenia – jak w niniejszej sprawie) nie powoduje ex lege pozbawienia udziałowca jego uprawnień związanych z członkostwem w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, a więc praw korporacyjnych. Dopiero ustanowienie zarządu na podstawie art. 910² § 2 k.p.c. pozbawia współnika tych praw. Zatem nic nie stało na przeszkodzie by na zgromadzeniu współników, które odbyło się w dniu 19 października 2012 r. powód W. M. mógł wykonywać swe prawa korporacyjne i głosować nad podjęciem zaskarżonych uchwał. Okoliczności te czyniły zarzut nieważności uchwał podjętych na zgromadzeniu współników za trafny i doprowadziły do stwierdzenia nieważności wszystkich zaskarżonych uchwał. Wobec tego odpadła podstawa do rozpoznania żądania ewentualnego.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzone i ujawnione w sprawie i podkreślił, że okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy nie były w sprawie sporne. Sąd pominął dowód z przesłuchania w charakterze strony pozwanej H. S. z uwagi na to, że mimo prawidłowego wezwania nie stawił się na rozprawie, a jego

nieobecność nie została usprawiedliwiona. Sąd pominął także dowód z zeznań świadka R. K., gdyż dowód ten wobec niekwestionowanych okoliczności, na które świadek ten miał być słuchany, okazał się zbędny.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu oparto na przepisach art. 98 § 1, 2 i 3 w zw. z art. 108 k.p.c.

Z takim rozstrzygnięciem w części nie zgodziła się strona pozwana. Zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 listopada 2013 r. w odniesieniu do stwierdzenia nieważności uchwały Nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Spółki z o.o. w S. z dnia 19 października 2012 r.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1. błędną analizę i ocenę prawną materiału dowodowego, a w konsekwencji:
2. naruszenie art. 250 pkt 3 k.s.h. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie,
3. naruszenie art. 910² § 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię.

Z tego względu pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku we wskazanej części i oddalenie powództwa w tym zakresie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej proporcjonalnie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję.

W uzasadnieniu skarżąca podkreśliła, że jej zdaniem wykładnia językowa postanowienia Sądu Rejonowego w Słubicach o zabezpieczeniu musi prowadzić do wniosku, że powód został ograniczony we wszelkich prawach, w tym także korporacyjnych. Spółka nie jest wierzycielem w rozumieniu wskazanych przez Sąd przepisów, postanowienie wydano celem zabezpieczenia roszczeń o naprawienie szkody i wynika z jego treści, że zajęto wszelkie prawa wynikające z udziałów, w tym korporacyjne, tak by uniemożliwić powodowi działania dla Spółki szkodliwe. Dlatego interpretację art. 910² dokonaną przez Sąd I instancji uznać należy za błędną.

Powód wniósł o odrzucenie apelacji pozwanej, gdyż apelacja została złożona celem obejścia przepisów, skoro zaskarżono nią tylko jedną uchwałę. Ewentualnie o oddalenie apelacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelację pozwanej jako bezzasadną należało oddalić.

W pierwszej kolejności odnieść się jednak należy do zarzutu powoda, iż apelacja pozwanej powinna zostać odrzucona z powodu jej nienależytego opłacenia i jako zmierzającą do obejścia przepisów prawa. Sąd Apelacyjny poglądu powoda w tym zakresie jednak nie podziela. Prawem pozwanej było bowiem zaskarżenie wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 listopada 2013 r. jedynie w części – tj. w zakresie stwierdzenia nieważności uchwały Nr (...). Możliwość zaskarżenia wyroku w części wprost przewiduje przepis art. 368 § 1 pkt 1 k.p.c. i skorzystanie z tego uprawnienia w żadnym zakresie nie można traktować jako obejścia przepisów prawa. Zaskarżenie wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 listopada 2013 r. przez pozwaną jedynie w części, skutkowało tym, iż w części niezaskarżonej wyrok ten stał się prawomocny. Nie może też budzić żadnej wątpliwości, że strona pozwana była zobowiązana opłacić apelację jedynie od roszczenia, które zaskarżyła, w pozostałym zakresie wyrok, na co wskazano wyżej, stał się prawomocny. Opłatę od apelacji pozwana uiściła w terminie i zgodnie z art. 10 w zw. z art. 29 ust. 4 i art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Również apelacja pozwanej została wniesiona w terminie przewidzianym przepisem art. 369 § 1 k.p.c. Tym samym brak było podstaw do odrzucenia apelacji pozwanej.

Odnosząc się do meritum sporu Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenie faktyczne poczynione w sprawie przez Sąd I instancji i przyjmuje je jako własne. Ustalenia te nie były zresztą kwestionowane przez żadną ze stron. Sąd Apelacyjny co do zasady podziela też wywody prawne Sądu Okręgowego, które to legły u podstaw uwzględnienia powództwa w całości i stwierdzenia nieważności uchwał nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...) podjętych na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w dniu 19 października

2012 r. Nie sposób bowiem podzielić poglądu apelującej, że Sąd ten dokonał błędnej analizy i oceny prawnej materiału dowodowego a w konsekwencji naruszenia art. 250 pkt 3 k.s.h. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i art. 910⁽²⁾ § 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię.

Wbrew zarzutom apelacji, analiza postanowienia Sądu Rejonowego w Słubicach o z dnia 19 lutego 2007 r. w sprawie II K 490/06, którym to na podstawie wniosku pokrzywdzonych, Sąd w oparciu o art. 291 § 1 k.p.k. i 293 § 1 k.p.k. postanowił zabezpieczyć na mieniu oskarżonego W. M. wykonanie obowiązku naprawienia szkody poprzez zajęcie 47 udziałów i praw wynikających z tych udziałów w spółce (...) Spółka z o.o. wpisanej do KRS pod numerem (...) i zgłosić fakt zabezpieczenia do Krajowego Rejestru Sądowego, nie może prowadzić do wniosku, że wskutek tego zabezpieczenia powód został ograniczony w możliwości wykonywania praw korporacyjnych w pozwanej Spółce, a tym samym że słusznie pozwana nie dopuściła go do udziału w głosowaniach nad uchwałami nr (...), nr (...), nr (...) nr(...), nr (...), nr(...) nr (...) podjętymi na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w dniu 19 października 2012 r.

Podkreślenia wymaga fakt, że postanowienie o zabezpieczeniu wydane zostało w oparciu o przepisy art. 291 § 1 i 293 § 1 k.p.k., a więc zgodnie z art. 292 k.p.k. zabezpieczenie następuje w sposób wskazany w kodeksie postępowania cywilnego (§ 1). Oznacza to odesłanie do art. 747 k.p.c., który zawiera wyczerpujący katalog sposobów zabezpieczenia roszczeń pieniężnych (por. wyrok NSA z 11.03.2009, II FSK 1779/07). Nie może przy budzić wątpliwości, że takiego zabezpieczenia dotyczy postanowienie z 19 lutego 2007 r., skoro jego przedmiotem jest zabezpieczenie wykonania obowiązku naprawienia szkody i przepisy te znajdują się w rozdziale o zabezpieczeniu roszczeń majątkowych (Rozdział 32 ustawy Kodeks postępowania karnego). Tym samym Sąd był uprawniony do udzielenia zabezpieczenia poprzez zajęcie udziałów powoda w pozwanej spółce i uczynił to w zakresie ewentualnego obowiązku naprawienia szkody majątkowej przez powoda w związku z zarzucanymi mu w sprawie karnej czynami. Wykonanie takiego zabezpieczenia, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy, następuje w drodze egzekucyjnego zajęcia udziałów, a więc na mocy art. 743 § 1 k.p.c. - w trybie art. 910 k.p.c., zaś organem właściwym do jego wykonania w przedmiotowej sprawie był komornik.

Egzekucyjne zajęcie udziałów w spółce z o.o. pociąga za sobą istotne implikacje w zakresie realizacji przez wspólnika – dłużnika (w tym wypadku powoda, którego udziały zostały zajęte) uprawnień wynikających z zajętogo prawa. Od chwili zawiadomienia powoda o dokonanym zajęciu nie był więc on uprawniony do rozporządzania, obciążania ani realizowania zajętogo prawa, nie mógł też pobierać żadnego świadczenia przysługującego mu z zajętogo prawa. Gdyby takich czynności dokonał, byłyby one bezskuteczne wobec wierzyciela (w tym wypadku pokrzywdzonych, którzy z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia wystąpili). Wobec spółki zajęcie udziałów, od chwili zawiadomienia jej o dokonaniu tej czynności egzekucyjnej, wiąże się z zakazem realizowania na rzecz wspólnika – dłużnika (powoda) świadczeń wynikających z zajętogo prawa oraz nakazem uiszczania komornikowi lub na rachunek depozytowy banku, świadczeń pieniężnych wynikających z zajętych udziałów (art. 910 § 1 pkt 2 k.p.c.). Istotą takiego postanowienia jest bowiem zabezpieczenie praw pokrzywdzonych poprzez uzyskanie przez nich zaspokojenia w razie orzeczenia obowiązku naprawienia szkody. Odpowiednio zatem do postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia poprzez zajęcie udziałów oskarżonego (powoda) w postępowaniu karnym należy stosować przepisy art. 910² k.p.c. i wynikające z niego uprawnienia wierzyciela (pokrzywdzonych) w zakresie wykonywania zajętogo prawa. W tym zakresie rozważania Sądu I instancji były zatem uprawnione, chociaż skarżąca w istocie nie rościła sobie uprawnień do wykonywania praw z tego przepisu. Analiza tego przepisu musi jednak prowadzić do wniosku, że zajęcie udziału nie prowadzi do utraty przez takiego dłużnika (powoda) statusu wspólnika w spółce z o.o. i do pozbawienia go uprawnień do wykonywania uprawnień korporacyjnych wynikających z zajętych udziałów (por. np. wyrok SN z 19.12.2013, II CSK 151/13, nie publ.). Wskutek zajęcia udziałów (w tym wypadku w trybie zabezpieczenia na mocy postanowienia Sądu Rejonowego z 19.02.2007 r.) wierzyciel (pokrzywdzeni), zgodnie z art. 910² § 1 k.p.c., mogliby uzyskać wyłącznie kompetencje wykonywania uprawnień majątkowych wynikających z zajętych udziałów. Możliwość ingerencji w sferę uprawnień korporacyjnych powoda, jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, pociągałoby za sobą jedynie ustanowienie zarządcy na podstawie art. 910² § 2 k.p.c., a do tego w niniejszej sprawie nie doszło.

Okoliczności te czynią nie tylko nieuprawnionym zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 910² § 1 k.p.c., ale przepisu art. 250 pkt 3 k.s.h. Postanowienie Sądu Rejonowego w Słubicach z dnia 19 lutego 2007 r. o zabezpieczeniu na mieniu oskarżonego W. M. (powoda) wykonania obowiązku naprawienia szkody poprzez zajęcie 47 udziałów i praw wynikających z tych udziałów w spółce z o.o. (...) obejmować mogło, z przyczyn wskazanych wyżej, jedynie ograniczenia w wykonywaniu przez powoda praw majątkowych wynikających z zajętych udziałów. W żadnym zakresie zabezpieczenie to nie mogło jednak ograniczać uprawnień korporacyjnych przysługujących powodowi w pozwanej spółce. Ograniczenia takich uprawnień nie przewiduje bowiem ani przepis art. 747 k.p.c., ani też art. 910 czy 910² § 1 k.p.c. Egzekucyjne zajęcie udziałów w spółce z o.o. (również w trybie postępowania zabezpieczającego) nie rodzi bowiem w sobie żadnych negatywnych następstw w zakresie wykonywania przez współnika uprawnień korporacyjnych z zajętych udziałów. Dopiero ustanowienie przez sąd zarządcy w trybie art. 910² § 2 k.p.c. spowodować mogłoby, iż powód utraciłby możliwość osobistej realizacji uprawnień korporacyjnych z zajętych udziałów, gdyż tylko zarządca - na mocy tego przepisu - posiada pozycję surogacyjną w stosunku do współnika – dłużnika, umożliwiającą mu realizację uprawnień korporacyjnych wynikających z zajętych udziałów.

Tym samym skoro powodowi bezpodstawnie odmówiono wykonywania przez pełnomocnika prawa głosu na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Wspólników (...) spółki z o.o. w S. w dniu 19 października 2012 r. w zakresie zaskarżonej uchwały Nr (...), słusznie Sąd Okręgowy, w oparciu o art. 251 § 1 k.s.h. w zw. z art. 250 pkt 3 k.s.h., stwierdził nieważność tej uchwały.

Z tych też względów apelację pozwanej Spółki jako bezzasadną, w oparciu o art. 385 k.p.c., należało oddalić.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. Na zasądzone powodowi koszty składa się kwota 264,11 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu zgodnie z przedłożonym zestawieniem oraz kwota 81,71 zł z tytułu utraconych zarobków (art. 91 w zw. z art. 86 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i art. 9 ust. 2a ustawy budżetowej na 2014 rok (Dz.U. 2014 poz. 162).

Dariusz Ryszał Danuta Jezierska Edyta Buczkowska - Żuk